

Nr 212.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om skogsvårdsavgift; given Stockholms slott den 4 mars 1927.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om skogsvårdsavgift.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Paul Hellström.

Förslag
till
förordning om skogsvårdsavgift.

Häri genom förordnas, som följer:

1 §.

För avverkat virke, som enligt gällande bestämmelser taxeras till skogsaccis, skall erläggas skogsvårdsavgift med en och fem tiondels procent av virkets taxerade rotvärde.

Genom denna avgift inflytande medel skola fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna i riket eller överlämnas till domänstyrelsen efter ty här nedan sägs.

2 §.

Skogsvårdsavgift skall erläggas av den, som enligt lagen om skogsaccis är skyldig att för det avverkade virket utgöra dylik accis.

3 §.

Vad i 13 § lagen om skogsaccis stadgats om ansvarighet för skogsaccis, som påförts avliden person eller i vissa fall oskift dödsbo efter honom, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om skogsvårdsavgift.

4 §.

Skogsvårdsavgift debiteras, uppbäres och redovisas i sammanhang med kronoutskylderna i den ordning, Kungl. Maj:t därom föreskriver.

5 §.

Av de genom skogsvårdsavgiften inom varje landstingsområde inflytande medel skola, där ej fråga är om medel, varom i andra eller tredje stycket förmåles, nittio procent tillhandahållas skogsvårdsstyrelsen inom landstingsområdet och tio procent redovisas till statskontoret för att av Kungl. Maj:t i mån av förefallande behov fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna i riket.

De medel, som genom skogsvårdsavgiften inflyta inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker samt Särna och Idre socknar av Kopparbergs län eller från sådana utom lappmarkerna och nämnda socknar belägna skogar, som äro underkastade bestämmelserna i lagen om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden, skola överlämnas till domänstyrelsen. Av sagda medel skall ersättning gäldas

till domänfonden för utsyning och stämpling, som enligt berörda lag samt lagen angående husbehovsskogar inom vissa områden verkstälts av skogsstatstjänsteman, så ock för besiktning och undersökning, som enligt samma lagar på ansökan av enskild och på statsverkets bekostnad förrättats av sådan tjänsteman. Denna ersättning skall utgå enligt grunder, som bestämmas av Kungl. Maj:t. Återstoden av berörda medel skall av domänstyrelsen förvaltas såsom en särskild fond, benämnd lappmarkernas med flera områden skogsvårdsfond, samt enligt styrelsens beprövande användas för främjande av skogsvårdsåtgärder å de under nyssnämnda lagar lydande skogar.

Medel, som genom skogsvårdsavgiften inflyta från skyddsskogarna, skola likaledes överlämnas till domänstyrelsen att av styrelsen förvaltas.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1928 samt gälla till den 1 januari 1931.

Genom denna förordning upphäves förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift, dock att sistnämnda förordning fortfarande skall tillämpas i fråga om utgörande av skogsvårdsavgift för virke, som eftertaxeras enligt lagen den 11 oktober 1912 (nr 274) om skogsaccis och om virkestaxering.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 4 mars 1927.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Departementschefen, statsrådet Hellström anför:

Genom särskilda propositioner nr 43, 44 och 105 hava för innevarande års riksdag framlagts förslag till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden, till lag om ändrad lydelse av 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden samt till lag om skogsaccis. I samband med genomförandet av dessa lagförslag torde, på sätt i motiveringarna till sagda propositioner framhållits, vissa ändringar böra vidtagas i förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift. Därjämte äro, såsom jag förut i dag erinrat i motiveringen till propositionen nr 211 angående anslag till skogsvårdens befrämjande för nästkommande budgetår, ytterligare vissa ändringar i nyssnämnda förordning påkallade i ändamål att bereda ökade inkomster åt skogsvårdsstyrelserna samt att vinna tydligare avfattning av förordningens 4 §.

Jag anhåller nu att för Kungl. Maj:t få anmäla frågan om dessa ändringar, och torde jag därvid först få ingå på dem, som stå i samband med förslaget till lag om skogsaccis.

Enligt 1 § i förordningen om skogsvårdsavgift skall dylik avgift erläggas för avverkat virke, som taxeras jämlikt lagen den 11 oktober 1912 (nr 274) om skogsaccis och om virkestaxering, och skall denna avgift utgå med 1.3 procent av virkets taxerade värde. Skyldighet att utgöra avgiften åvilar enligt 2 § i förordningen samma person, som jämlikt berörda lag har att erlägga skogsaccis för virket.

I lagen om skogsaccis och om virkestaxering stadgas, att skogsaccis skall utgå för avverkat virke i visst förhållande till virkets taxerade värde. Taxeringen har enligt lagen till ändamål att genom uppskattning fastställa virkets skogsvärde eller det värde å rot virket efter ortens pris ägt, då det avverkades. Enligt 5 § a) har taxeringen till föremål virke, som avverkats

*Ändringar
med anledning
av förslag till
ny lag om
skogsaccis.*

under nästföregående år. Från denna regel stadgas dock det undantag, att virke, som använts för egendomens eller därmed sambrukad fastighets behov av byggnads-, slöjd- eller stängselvirke samt bränsle, ej är föremål för taxering, ej heller sådant virke, som använts för fullgörande av egendomen enligt lag eller eljest åliggande byggnads- eller underhållsskyldighet eller som från allmän skog på grund av särskild föreskrift utlämnats avgiftsfritt. Virke, som upplagts för nu angivet ändamål, är ej heller föremål för taxering, dock att, därest virket sedermera avyttras annorledes än i samband med fastigheten eller eljest av ägaren användes för annat ändamål än nyss sagts, det enligt 5 § b) av lagen skall bliva föremål för taxering. Vidare gäller den inskränkning i berörda regel, att, därest vid uppskattning för taxering finnes, att skogsvärdet sammanlagt icke uppgår till 150 kronor, det ej skall upptagas till taxering.

Skyldighet att erlægga skogsaccis åvilar beträffande virke, som taxerats enligt 5 § a), avverkaren och beträffande virke, som avses i 5 § b), den som med virket så förfarit, att enligt sagda lagrum accisplikt inträtt för virket. Beträffande vad med avverkare förstås innehåller lagen vissa närmare föreskrifter.

I nu angivna bestämmelser åsyftar förenämnda förslag till lag om skogsaccis att genomföra vissa ändringar. Enligt detta förslag skall sålunda skogsaccis utgöras för avverkat virke, evad avverkningen skett för husbehov eller för annat ändamål samt utgå i förhållande till virkets genom taxering fastställda rotvärde. Rotvärdet skall beräknas efter ortens pris vid den tid, då virket enligt förslaget är att anse såsom avverkat. Det sålunda beräknade rotvärdet är dock ej identiskt med det taxerade rotvärdet, utan skall detta senare enligt förslaget för envar skattskyldig utgöra det beräknade rotvärdet med avdrag av etthundra kronor. Enligt förslaget skall skogsaccis erläggas av avverkaren, och innehåller förslaget närmare bestämmelser angående vad med avverkare förstås. Avlider skattskyldig, skall för det beskattningsår, under vilket dödsfallet inträffat, oskift dödsbo efter honom taxeras i den avlidnes ställe.

Lagförslaget innebär sålunda, att den nuvarande skattefriheten i fråga om virke, som användes för husbehov, skall upphöra, samt att enahanda frihet beträffande virke, vars skogsvärde vid uppskattning för taxering finnes ej uppgå till 150 kronor, skall inskränkas till virke, vars rotvärde beräknas ej överstiga 100 kronor. Å andra sidan skall, såsom nämnt, enligt förslaget för varje skattskyldig från det beräknade rotvärdet avdragas ett belopp av 100 kronor, för vilket skatt ej utgår.

Vad angår förfarandet vid taxering till skogsaccis upptagas nu gällande bestämmelser härom i lagen om skogsaccis och om virkestaxering. Enligt dessa verkställes taxeringen av vederbörande kommunalnämnd eller drätselkammare. Den föreslagna nya skogsaccislagen innehåller däremot ej några stadganden i detta ämne utan förutsätter, att hithörande bestämmelser införas i den allmänna taxeringsförordningen. I motiveringen till lagen

framhåller föredragande departementschefen, att han ämnar förorda förslag, att taxering till skogsaccis skall verkställas av taxeringsnämnderna.

Det synes uppenbart, att även vid genomförandet av berörda förslag till ny lag om skogsaccis skogsvårdsavgift bör utgå med viss procent av det till skogsaccis taxerade virkesvärdet. På sätt jag i motiveringen till berörda proposition nr 211 till årets riksdag framhållit, kommer den i sagda lagförslag avsedda utsträckningen av accisplikten till husbehovsvirke samt till virke, vars rotvärde är mindre än 150 men större än 100 kronor, att för landet i dess helhet medföra en ej oväsentlig höjning av det taxerade virkesvärdet. Å andra sidan kommer givetvis sistnämnda värde att undergå viss minskning genom bestämmelsen om avdrag från det beräknade rotvärdet av 100 kronor för varje skattskyldig. Denna minskning torde dock ej bliva alltför betydande i jämförelse med berörda höjning. Ett bibehållande av nuvarande grunder för skogsvårdsavgiftens beräkning kommer sålunda vid berörda lagförslags upphöjande till lag att hava till följd en ej oväsentlig ökning av skogsvårdsavgifterna.

Vad angår skyldigheten att erlægga skogsvårdsavgift, bör denna åvila samma person, som enligt den föreslagna lagen är skyldig att för det avverkade virket utgöra skogsaccis.

På grund vad sålunda anförts torde 1 § första stycket samt 2 § i förordningen om skogsvårdsavgift böra givas en ändrad avfattning, som ansluter sig till bestämmelserna i den föreslagna skogsaccislagen.

Ett genomförande av nämnda lagförslag föranleder emellertid ytterligare en ändring i sagda förordning.

I 13 § av lagförslaget stadgas, att för skogsaccis, som påförts avliden person eller på grund av vissa särskilda stadganden i lagen oskift dödsbo efter honom, dödsboet ej skall svara med mera än tillgångarna i boet. Är boet skiftat, skall bodelägare icke svara för mera än vad av skatten belöper å hans lott och icke i något fall med mera än hans lott i boet utgör.

Nu angivna bestämmelser, som delvis äro nya, böra äga motsvarande tillämpning i fråga om skogsvårdsavgift, och torde eu föreskrift i sådant syfte böra upptagas i förordningen.

Fråga om höjning av skogsvårdsavgiften m. m. Jag övergår nu till de ändringar i förordningen, som äro påkallade i ändamål att bereda skogsvårdsstyrelserna ökade inkomster samt att vinna tydligare avfattning av 4 §.

I motiveringen till förenämnda proposition nr 211 angående anslag till skogsvårdens befrämjande för nästkommande budgetår har jag i förstberörda avseende framhållit, att för ernående av nödig balans i skogsvårdsstyrelsernas budget dessas årliga inkomster borde ökas med cirka 550,000 kronor. Beträffande sättet för tillgodoseende av detta medelsbehov har jag erinrat, att skogsvårdsstyrelserna komme att tillföras en inkomstökning till följd av förenämnda nya lag om skogsaccis samt omförmälda ändringar i taxeringsförfarandet, vilken inkomstökning kunde beräknas uppgå till minst 275,000

kronor i medeltal per år. I övrigt borde berörda medelsbehov fyllas genom höjning av den procent av det taxerade virkesvärdet, efter vilken skogsvårdsavgift enligt 1 § i förordningen skall utgå, från 1.3 till 1.5, varigenom ökade skogsvårdsavgifter till belopp av cirka 275,000 kronor i genomsnitt per år kunde beräknas inflyta. Med hänsyn till vanskligheten att för närvarande beräkna förstnämnda inkomstökning och då det ej syntes uteslutet att denna kunde uppgå till ett avsevärt högre belopp än 275,000 kronor, borde emellertid höjningen av omförmälda procent fastställas att gälla allenast under tre år, räknat från och med den 1 januari 1928.

I motiveringen till propositionen har jag vidare förordat, att till undvikande av missuppfattning av den i 4 § av förordningen upptagna bestämmelsen rörande fördelning av till statskontoret redovisade skogsvårdsavgifter ordet »samtliga» framför »skogsvårdsstyrelser» i sagda paragraf måtte utgå.

I anslutning till vad sålunda anförts torde 1 och 4 §§ i förordningen böra ändras, på sätt i berörda proposition angivits. Vad angår tiden för giltigheten av omförmälda höjning av skogsvårdsavgiften, återkommer jag härtill i det följande.

På sätt förut nämnts, böra ytterligare vissa ändringar vidtagas i förordningen om skogsvårdsavgift med hänsyn till förenämnda propositioner nr 43 och 44 med förslag till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden samt till lag om ändrad lydelse av 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 angående husbehovsskogar inom vissa områden.

*Ändringar
med anledning
av förslag till
ny lappmarkslag
m. m.*

Med avseende å dessa ändringar må till en början erinras, att den föreslagna lagen om vård av vissa skogar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden är avsedd att ersätta förordningen den 18 juni 1915 (nr 251) angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden eller den s. k. lappmarkslagen samt att enligt 5 § i förordningen om skogsvårdsavgift, sådant detta lagrum lyder enligt förordningen den 6 juni 1924 (nr 184), förordningen ej gäller virke, som avverkats inom sagda lappmarker eller å sådana utom lappmarkerna belägna skogar, som äro underkastade bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1915.

Vid anmälan den 5 februari 1926 för Kungl. Maj:ts av de i propositionerna nr 43 och 44 avsedda lagförslagen, varöver Kungl. Maj:ts sagda dag beslöt inhämta lagrådets utlåtande, framhöll dåvarande departementschefen, att vid förslagets genomförande skyldighet att erlægga skogsvårdsavgifter borde stadgas i fråga om samtliga de skogar, som enligt nyssberörda paragraf i förordningen om skogsvårdsavgift vore undantagna från förordningens tillämpning. I sammanhang härmed borde emellertid den skyldighet att erlægga utsyningsavgifter, som för närvarande vore föreskriven beträffande skogar under lappmarkslagen samt husbehovsskogar, upphöra. Departementschefen angav härvid närmare de skäl, som enligt hans mening talade

för de av honom sålunda förordade ändringar, och får jag beträffande dessa skäl hänvisa till propositionerna (sid. 84—85 i prop. nr 43 och sid. 5—6 i prop. nr 44). Beträffande användningen av de skogsvårdsavgifter, som efter ikraftträdande av nyssangivna utsträckning i skogsvårdsavgiftsförordningens giltighetsområde skulle komma att inflyta från lappmarkerna samt Särna och Idre socknar samt från de utom dessa områden belägna skogar, som lyda under lappmarkslagen, anförde departementschefen, att viss del av dessa avgifter borde tillgodoföras domänfonden såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för handhavandet av lappmarkslagen och lagen angående husbehovsskogar samt återstoden överlämnas till domänstyrelsen att av styrelsen förvaltas såsom en särskild fond, benämnd lappmarkernas med flera områden skogsvårdsfond, samt enligt styrelsens beprövande användas för främjande av skogsvårdsåtgärder å de under nyssnämnda lagar lydande skogar. De i detta avseende erforderliga bestämmelserna borde enligt departementschefens mening upptagas i förordningen om skogsvårdsavgift. Med avseende å berörda kostnadsbidrag till domänfonden framhöll departementschefen, att det samma borde bestämmas sålunda, att det motsvarade de utsyningsavgifter, som för närvarande erlades av innehavarna av skogar under lappmarks- och husbehovsskogslagarna och alltså beräknas efter väsentligen enahanda grunder som dessa avgifter.

I anslutning till vad sålunda anförts i sagda propositioner torde berörda bestämmelse i 5 § av förordningen om skogsvårdsavgift böra upphävas samt i förordningen införas föreskrifter rörande användningen av nyssangivna skogsvårdsavgifter, överensstämmande med vad departementschefen härutinnan föreslagit.

Det torde vara tydligt, att berörda skogsvårdsavgifter böra utgå efter enahanda normer, som i det föregående föreslagits beträffande skogsvårdsavgifter från landets övriga delar.

De grunder, efter vilka omförmälda kostnadsbidrag till domänfonden skall gäldas, torde, i likhet med vad som gäller med avseende å förenämnda utsyningsavgifter, böra bestämmas av Kungl. Maj:t.

Ikraftträdande m. m.

De i det föregående tillstyrkta ändringarna i förordningen om skogsvårdsavgift torde böra träda i kraft den 1 januari 1928. Jag vill erinra, att de nya lagar, varmed flertalet av dessa ändringar äger samband, äro avsedda att träda i kraft berörda dag.

Genomförandet av ifrågavarande ändringar torde — särskilt i betraktande därav att förordningen om skogsvårdsavgift tidigare vid upprepade tillfällen ändrats — lämpligen böra ske genom utfärdande av en ny förordning i ämnet. Av skäl, som anförts i motiveringen till berörda proposition nr 211 (sid. 44, 45) och som i det föregående återgivits, torde denna förordning nu böra förlänas giltighet allenast under tre år, räknat från och med den 1 januari 1928.

Enligt förenämnda förslag till ny lag om skogsaccis skall nu gällande lag i ämnet fortfarande tillämpas beträffande eftertaxering till skogsaccis, som enligt samma lag skolat utgöras. I anslutning härtill torde nuvarande förordning om skogsvårdsavgift böra fortfara att gälla i fråga om utgörande av skogsvårdsavgift för sålunda eftertaxerat virke.

I enlighet med vad sålunda anförts har jag låtit inom jordbruksdepartementet utarbete *förslag till förordning om skogsvårdsavgift.*

Departementschefen uppläser herefter berörda förslag samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga förslaget.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.